

АГАТА КРИСТИ

ЗАГАДКАТА НА ЛИСТЪРДЕЙЛ

Загадката на Листърдейл © 1995

Agatha Christie Limited. All rights reserved.

The Listerdale Mystery © 1934 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE® is a registered trade mark of Agatha Christie Limited in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

Художествено оформление на корицата – Димитър

Стоянов – Димó

© Издателство ЕРА, София, 2014

ISBN: 978-954-389-309-6

Книгите на ЕРА търсете на
www.erabooks.net

ΑΓΑΤΑ ΚΡΥΣΤΙ
ΖΑΓΑΔΚΑΤΑ
ΝΑ ΛΙΣΤΉΡΔΕΪΛ

ΕΡΑ

ЗАГАДКАТА НА ЛИСТЪРДЕЙЛ

Госпожа Сейнт Винсът правеше сметки. Тя въздъхна един-два пъти и прокара ръка по челото си. Никога не беше обичала смятането. За нещастие сега нейният живот, изглежда, се състоеше изцяло от точно определен сбор на числа, от едно непрестанно пресмятане на разходите за необходими малки неща, възлизаци на сума, която всеки път я изненадваше и тревожеше.

Наистина не би могло да е чак толкова! Тя се върна към числата. Беше направила незначителна грешка в пенитата, но иначе сметката беше вярна.

Госпожа Сейнт Винсът отново въздъхна. Главоболието ѝ беше станало наистина много силно. Тя вдигна глава, когато вратата се отвори и дъщеря ѝ Барбара влезе в стаята. Барбара Сейнт Винсът беше много красиво момиче. Имаше изящните черти на майка си и държеше главата си по същия, излъчващ гордост начин, но очите ѝ не бяха сини, а тъмни, и устните ѝ бяха различни – червени и сякаш нацупени, ала не им липсваше привлекателност.

– О, мамо! – извика тя. – Още правиш фокуси с тези ужасни стари сметки? Хвърли ги всички в огъня.

– Трябва да знаем къде сме – каза несигурно госпожа Сейнт Винсът.

Момичето сви рамене и сухо каза:

– Ние винаги сме на едно дередже. Ужасно зле. Без пукната пара, както обикновено.

Госпожа Сейнт Винсът въздъхна.

– Иска ми се ... – започна тя, но замълча.

– Трябва да си намеря работа – заяви Барбара твърдо. – И то бързо. В края на краищата, изкарах онзи курс по стенография и машинопис. Както виждам, същото са направили около един милион други момичета! „Какъв опит имате?“ „Никакъв, но...“ „О, благодаря, довиждане. Ще ви се обадим.“ Но изобщо не се обаждат! Трябва да си намеря някаква друга работа, каквато и да е работа.

– Още не, скъпа – помоли я майка ѝ. – Изчакай още малко.

Барбара отиде до прозореца и се загледа навън с невиждащи очи, без да обръща внимание на мрачната редица от къщи насреща.

– Понякога съжалявам, че братовчедка ми Ейми ме взе със себе си в Египет миналата зима – каза бавно тя. – О! Хубаво ми беше, това бе почти единственото удоволствие, което някога съм имала и може би ще имам в живота си. Наистина се забавлявах. Забавлявах се много. Но се получи твърде лошо. Искам да кажа – връщането ми към това тук. – С широк жест тя посочи стаята.

Госпожа Сейнт Винсът проследи с поглед ръката ѝ и трепна. Стаята беше типична за евтино обзаведено жилище. Прашна азиатска момина сълза, мебели с крещящи орнаменти, избелели на места ярки тапети. Личеше, че индивидуалността на наемателите се е борила с тази на хазайката: един-два предмета от хубав китайски порцелан, много напукани и възстановявани, така че тяхната търговска стойност беше нулева, бродирана покривка, поставена върху облегалката на канапето, акварел с изображение на младо момиче в стил отпреди двайсет години, което все още приличаше достатъчно на госпожа Сейнт Винсът, за да не може да стане грешка.

– Нямахте да има значение – продължи Барбара, – ако никога не бяхме познавали нищо друго. Но като си помисля за Анстейс...

Тя млъкна, защото не беше сигурна в себе си, когато трябваше да говори за този силно обичан дом, принадлежал на семейство Сейнт Винсът в продължение на векове, който сега беше собственост на непознати.

– Само ако татко... не беше спекулирал... и взел заем...

– Скъпа, баща ти никога не е бил бизнесмен, в който и да е смисъл на това понятие – каза госпожа Сейнт Винсът.

Тя изрече това по начин, даващ галантно да се разбере, че темата е приключена. Барбара се доближи до нея, целуна я механично и промълви:

– Бедната ми стара майчица. Няма да кажа нищо повече.

Госпожа Сейнт Винсът отново взе писалката и се наведе над бюрото си. Барбара се върна до прозореца. Внезапно момичето каза:

– Мамо, тази сутрин ми се обади... обади ми се Джим Мастъртън. Иска да дойде да ме види.

Госпожа Сейнт Винсът остави писалката си и я погледна остро.

– Тук? – възкликна тя.

– Ами не бихме могли да го поканим на вечеря в „Риц“ – рече саркастично Барбара.

Майка ѝ изглеждаше нещастна. Тя отново огледа стаята с отвращение.

– Права си – продължи Барбара. – Това място е ужасно. Аристократична бедност. Белосана вила в провинцията, износени басми с хубави десени, вази с рози, сервиз за чай „Дерби“, който миеш сама – звучи добре. Така е по книгите. А в живота, когато синът ти започва от най-ниското стъпало на чинов-

ническата служба, това е Лондон. Чорлави хазяйки, мръсни деца по стълбите, съквартиранти, които винаги приличат на метиси, за закуска риба треска, която не е съвсем... съвсем...

– Ако само... – започна госпожа Сейнт Винсът.

– Но аз наистина започвам да се страхувам, че не можем да си позволим дори тази стая за дълго.

– Това означава стая, която е едновременно и спалня, дневна за нас двете и таванска стаичка за Рупърт. Ужас! И когато Джим се отбие, аз ще го приема в онази ужасна стая долу със свадливи стари клюкарки, които седят покрай стените, плетат, гледат ни и кашлят с тази тяхна ужасна давеща кашлица.

За малко настъпи тишина.

– Барбара – каза госпожа Сейнт Винсът накрая, – можеш ли, искам да кажа, би ли могла...

Тя замълча и леко се изчерви.

– Не е нужно да си деликатна, мамо – успокои я Барбара. – Днес никой не е. Предполагам, че имаш предвид да се омъжа за Джим? Бих го направила с охота, ако ми поиска ръката. Но ужасно се страхувам, че няма да го направи.

– О, Барбара, скъпа!

– Е, беше различно, когато ме виждаше с братовчедка ми Ейми, сред (както се казва в романчетата) отбрано общество. Той наистина ме хареса. Сега ще дойде и ще ме види тук. А той, знаеш ли, е смешно същество, капризен и старомоден. Затова аз... аз го харесвам доста. Напомня ми за Анстейс и за селото. Всичко изостанало със сто години от времето си, но толкова... толкова... О! Не знам... толкова благоуханно. Като лавандула!

Тя се засмя почти засрамена от своята пламенност. Госпожа Сейнт Винсът настойчиво и просто заговори:

– Бих искала да се омъжиш за Джим Мастъртън. Той е... един от нас. Освен това е много заможен, но за мен това няма толкова голямо значение.

– За мен има – каза Барбара. – Омръзна ми да нямам пари.

– Но, Барбара, не е...

– Само за това? Не. За мен наистина има. Аз... О, мамо! Не виждаш ли, че за мен има?

Госпожа Сейнт Винсът изглеждаше истински нещастна.

– Искам той да те види в подобаваща обстановка, скъпа – каза замислено тя.

– Е, добре – рече Барбара. – Защо да се тревожим? Бихме могли да опитаме да гледаме ведро на нещата. Съжалявам, че бях в такова лошо настроение. Горе главата, скъпа.

Тя се надвеси над майка си, целуна я леко по челото и излезе. Госпожа Сейнт Винсът се откажа от опитите си да се справи с финансите и седна на неудобното канапе. Мислите ѝ се въртяха в кръг като катерички в клетка. „Кой каквото ще да казва, но обстановката наистина може да отблъсне мъжа. Не и след това, не ако те са сгодени. Тогава той ще знае какво сладко, мило момиче е тя. За младите хора е толкова лесно да свикнат с атмосферата на обкръжението си. Ето сега Рупърт, той е съвсем различен от това, което беше преди. Не че искам децата ми да бъдат надменни. Съвсем не. Но ще ми е много неприятно, ако Рупърт се сгоди за онова ужасно момиче от магазина за цигари. Предполагам, че тя може би наистина е много хубава, но не е като нас. Всичко е толкова трудно. Бедните малки дечица. Ако можех да направя нещо... Но откъде да дойдат парите?

Продадохме всичко, за да помогнем на Рупърт да започне. Ние наистина не можем да си позволим дори това тук.“

За да се разсее, госпожа Сейнт Винсънт взе „Морнинг Поуст“ и хвърли поглед на обявите на първа страница. Повечето от тях знаеше наизуст. Хора, които търсеха капитали, хора, които имаха капитали и силно желяеха да се отърват от тях само срещу полица, хора, които искаха да купят зъби (тя винаги се чудеше защо), хора, които искаха да продадат кожи и рокли и имаха оптимистични представи за цената.

Изведнъж нещо прикова вниманието ѝ. Тя отново и отново препрочете напечатания текст.

Само за възпитани хора. Малка къща в Уестминстър, идеално обзаведена, се предлага на хора, които наистина ще се грижат за нея. Наем – съвсем нисък. Без посредници.

Съвсем обикновена обява. Беше чела много такива или почти такива. Нисък наем, ето къде се криеше клопката. И все пак, тъй като беше неспокойна и нетърпелива да се отърве от мислите си, тя веднага си сложи шапката и взе удобен автобус до дадения в обявата адрес.

Оказа се, че е на посредническа фирма за покупко-прожба и наемане на къщи. Не беше нова, оживена фирма. Сградата беше доста разнебитена и старомодна. Тя много стеснително показа обявата, която беше откъснала, и попита за подробности.

Възрастният господин с побеляла коса, който я обслужваше, поглади замислено брадичката си.

– Чудесно. Да, чудесно, госпожо. Онази къща, къщата, спомената в обявата, е на Чевийт Плейс 7. Бихте ли искали разрешително за разглеждане?

– Бих желала първо да знам какъв е наемът – каза госпожа Сейнт Винсът.

– А, наемът! Точната сума не е определена, но мога да ви уверя, че е съвсем ниска.

– Представите за съвсем ниска сума могат да са различни – отбеляза госпожа Сейнт Винсът. Възрастният господин си позволи съвсем леко да се усмихне.

– Да, това е стар трик, стар трик. Но можете да ми вярвате, че случаят не е такъв. Може би две или три гвинеи* на седмица, не повече.

Госпожа Сейнт Винсът реши да вземе разрешителното.

Разбира се, не защото имаше някаква реална възможност да си позволи къщата. Но в края на краищата можеше поне да я види. За да се предлага за такава сума, трябва да има някакъв сериозен недостатък.

Но когато погледна отвън сградата на Чевийт Плейс 7, сърцето ѝ се разтупа леко. Къщата беше бижу. В стил кралица Ана и в идеално състояние. Вратата отвори иконом. Той имаше побеляла коса и малки бакенбарди и излъчваше мечтателното спокойствие на архиепископ. „Добросърдечен архиепископ“ – помисли си госпожа Сейнт Винсът.

Той благосклонно прие разрешителното.

– Разбира се, госпожо. Ще ви разведа. Къщата е готова за живеене.

Тръгна пред нея и започна да отваря вратите и да ѝ показва стаите:

– Гостната, белият кабинет, натам е тоалетната, госпожо.

* Една гвинея се равнява на 21 шилинга. – Б. пр.

Беше перфектна, просто мечта. Цялата мебелировка беше стилна, всеки предмет имаше белези на износване, но полиран с грижа и любов. Постланите килими бяха в красиви убити, поизбелели цветове. Във всяка стая имаше ваза със свежи цветя. Задната страна на къщата гледаше към Грийн Парк. Цялото място излъчваше старовремски чар.

В очите на госпожа Сейнт Винсът се появиха сълзи и тя трудно успя да се пребори с тях. Така изглеждаше Анстейс, Анстейс...

Тя се зачуди дали икономът бе забелязал вълнението ѝ. Ако да, беше прекалено добре обучен, за да го покаже. Тя харесваше тези стари прислужници, с тях човек се чувстваше в безопасност, спокоен. Те ти бяха като приятели.

– Красива къща – отбеляза тихо тя. – Много красива. Радвам се, че я разгледах.

– Само за вас ли е госпожо?

– За мен, за сина ми и дъщеря ми. Но се боя... – Тя спря да говори.

Искаше я толкова силно, толкова силно. Инстинктивно почувства, че икономът разбра. Без да я погледне, с безпристрастен и безучастен тон той каза:

– Случайно знам, госпожо, че собственикът търси преди всичко подходящи наематели. Наемът не е важен за него. Исква къщата да бъде наета от някой, който наистина да се грижи за нея и да я оцени правилно.

– Аз бих я оценила – тихо каза госпожа Сейнт Винсът и се обърна, за да си тръгне. – Благодаря ви, че ме разведохте – рече учтиво тя.

– Няма защо, госпожо.

Той остана много възпитано и почтително на вратата, докато госпожа Сейнт Винсът се отдалечи по

улицата. Тя си помисли: „Икономът знае. Жал му е за мен. Той също е от старата генерация. Би искал аз да я наема, а не някой работник или производител на копчета! Ние изчезваме, нашият сой, но се държим заедно“. Накрая реши да не се връща при агентите. Какъв смисъл имаше? Можеше да си позволи наема, но там имаше прислуга, за която също трябваше да се помисли. Задължително е да има прислуга в такава къща.

На следващата сутрин до чинията ѝ лежеше писмо. Беше от агенцията. Предлагаша ѝ да наеме за шест месеца Чевит Плейс 7 за две гвиней* на седмица и продължаваха: „Предполагам, отчитате факта, че прислугата остава на разноски на хазяина. Това е наистина уникално предложение“.

Да, беше. Госпожа Сейнт Винсът толкова се изненада, че прочете писмото на глас. Последва поток от въпроси и тя разказа за вчерашното посещение.

– Колко си потайна, мамче! – извика Барбара. – Наистина ли е толкова прекрасно?

Рупърт прочисти гърлото си и започна кръстосан разпит като в съда:

– Има нещо зад всичко това. Ако питате мен, е подозрително. Определено подозрително.

– Толкова, колкото яйцето в чинията ми – сбърчи нос Барбара. – Уф! Защо трябва да има нещо? Точно в твой стил е, Рупърт, винаги да правиш загадки от нищо. Това е от онези ужасни детективски истории, които постоянно четеш.

– Наемът е смешен – каза Рупърт. – В града – добави важно той – човек гледа мъдро на всякакви странни неща. Казвам ви, че около тази работа има нещо много подозрително.

– Глупости! – възкликна Барбара. – Къщата принадлежи на човек с много пари, тя му е мила и той иска в нея да живеят свестни хора, докато отсъства. Нещо от този род. Парите вероятно нямат значение за него.

– Какъв каза, че е адресът? – попита майка си Рупърт.

– Чевийт Плейс 7.

– О! – Той бутна стола си назад. – Казвам ви, това е вълнуващо. Това е къщата, откъдето изчезна лорд Листърдейл.

– Сигурен ли си? – попита колебливо госпожа Сейнт Винсът.

– Напълно. Той имал много други къщи из цял Лондон, но живеел именно в тази. Една вечер излязъл, казвайки, че отива в своя клуб, и оттогава никой не го е виждал. Предполага се, че е избягал в Източна Африка или на друго подобно място, но никой не знае защо. Бъди сигурна, той е убит в онази къща. Казваш, че има много ламперия?

– Даа – промълви плахо госпожа Сейнт Винсът, – но...

Рупърт не ѝ даде възможност да се доизкаже и продължи с огромен ентузиазъм:

– Ламперия! Ето на! Със сигурност някъде има тайна кухня. Тялото е напъхано в нея и досега си е там. Вероятно първо е било балсамирано.

– Рупърт, скъпи, не говори глупости – скастри го майка му.

– Не се прави на идиот – рече Барбара, – прекалено често водиш онази изрусена блондинка на кино. – Рупърт се изправи с достойнство, такова достойнство, каквото позволяваше неговата висока и несръчна фигура, и ултимативно изрече:

– Вземи тази къща, мамче. Аз ще разкрия загадката. Ще видиш, че ще го направя.

Той бързо излезе, бойки се да не закъснее за офиса.

Очите на двете жени се срещнаха:

– Бихме ли могли, мамо? – промълви развълнувано Барбара. – О, ако можехме!

– Прислугата – каза патетично госпожа Сейнт Винсът, – както знаеш, ще трябва да се храни. Искам да кажа, разбира се, така трябва да бъде, но това е пречка. Човек може толкова лесно да мине без някои неща, когато е сам.

Тя погледна съчувствено Барбара и момичето кимна с глава.

– Трябва да го обмислим – каза майката.

Но в действителност беше решила. Беше видяла искрата в очите на дъщеря си. Помисли си: „Джим Мастъртън трябва да я види в подходяща обстановка. Това е възможност, чудесна възможност. Трябва да я използвам“.

Тя седна и писа на агентите, че приема предложението им.